

Protocol dalla radunanza communal digl cumegn da Surses digls 12 da december 2022 (nr. 05-2022)

Li ed oura Sala Grava a Savognin, allas 20.00
Preschaints: 105 votantas e votants
Parsoura: Leo Thomann, mastral
Actuar: Beat Jenal, canzlist

---

1. Bavagnaint ed elecziun digls dombravouschs

Igl mastral benevainta las persungas preschaintas alla radunanza communal. Siva d'ena curta infurmaziun davart igl adiever digl lungatg e la practica da rediger e publitgier igl protocol dalla radunanza communal, constatescha igl mastral tgi la radunanza communal odierna seia neida convocada conform alla constituziun, uscheia tgi ella seia cumpetenta da decider.

Glista da tractandas:

01. Bavagnaint ed elecziun digls dombravouschs
02. Preventiv 2023
03. Fixaziun digl pe da taglia communal per igl onn 2023
04. Project d'investiziun «sanaziun Veia Sumvei a Tinizong»: dumonda per credit d'impegn da CHF 1'775'000.00
05. Project d'investiziun «sanaziun Veia Caross a Savognin»: dumonda per credit d'object da CHF 800'000.00
06. Project d'investiziun «construcziun nova dalla tgesa da scola Grava a Savognin»: dumonda per credit da planisaziun da CHF 1'160'000.00
07. Project d'investiziun «construcziun nova dalla farmada digl auto da posta a Mulegns»: dumonda per credit d'object da CHF 700'000.00
08. Project d'investiziun «provedimaint d'ava e dismessa d'ava persa Alp Flex, Sur»: dumonda per credit d'impegn da CHF 1'950'000.00
09. Dumonda da Stefan Demarmels da cumprar la parcella da biagier nr. 8219 cun annullar igl contract da dretg da biagier existent concernent la parcella an dretg da biagier nr. 8239, ainten la zona d'industrieia Gneida a Salouf
10. Lescha da sepultura e santieri digl cumegn da Surses
11. Fixaziun dallas quotas per la vendita d'immobiglias a persungas digl exterior pigl onn 2023
12. Diversas infurmaziuns
13. Varia

Causa tgi seian preschaints giasts per la tractanda davart igl credit da planisaziun per la tgesa da scola, propona igl mastral da midar la successiun dallas tractandas e piglier lez affar siva la tractanda davart la fixaziun digl pe da taglia. Ni cunter la proposta da midar la successiun ni cunter la glista da tractandas vignan fatgas objecziuns, uscheia tgi la glista da tractandas incl. midada dalla successiun digls affars vala scu approvada.

Scu dombravouschs vignan proponias ed eligias cun gronda pluralitad Franz Carisch, Pascal Murbach, Aurelia Balestra e Gianna Sonder.

---

2. Preventiv 2023

Siva ena curta introducziun digl mastral preschainta igl manader da finanzas igl preventiv 2023.

a) Preventiv digl chint economic

Daniel Fitzi, igl manader da finanzas, preschainta da maniera concisa igl preventiv digl chint economic, tgi è nia elaboro sen la basa d'en pe da taglia da 90% dalla taglia cantunala simpla. La dumonda da sbassar igl pe da taglia communal dad actualmaintg 100% sen 90% dalla taglia cantunala simpla vigna tractada pir an tractanda 3, precisescha igl manader da finanzas. Igl preventiv possa pero neir approvo er per cass tgi la proposta da sbassar igl pe da taglia niss betg accepto. An tal cass mussess igl preventiv simplamaintg or en surple d'antradas pi grond.

Tar antradas ed expensas da radond 35 miu. francs preveia igl preventiv en surple d'antradas da CHF 51'700.00, malgro la reducziun digl pe da taglias.

b) Preventiv digl chint d'investiziun

Gl'amprem dat igl manader da finanzas ena curta survista da chels projects tgi èn stos planisos igl 2022, tgi èn dantant betg nias realisos resp. tgi èn betg anc terminos. Igl preventiv digl chint d'investiziun 2023 preveia investiziuns nettas da CHF 10'796'500.00, daclera igl manader da finanzas. Pinavant vign accentuo tgi tot chels projects tgi surpassan 0.2 miu. francs vegian da neir sottamess da moda separada alla radunanza communal per approvaziun e deliberaziun digl credit correspondent. Percheigl seian chels projects tgi surpassan igl import da 0.2 miu. francs marcos aint igl preventiv cun ena schinumada clausula da bloccada.

c) Plan da finanzas 2024-2026

Igl manader dalla partiziun da finanzas preschainta igl plan da finanzas 2024-2026. Chel vala scu instrumaint da labour per la suprastanza e seia cotras er betg liont e vigna percheigl purto angal per cunaschientscha alla radunanza communal, sainza tg'igl suveran possa votar an tgossa. Igl manader da finanzas renda er expressivamaintg attent, tgi possa adegna dar midadas ve digl plan da finanzas.

Dalla discussiun daverta na vign betg fatg adiever

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza approvescha la radunanza communal

a) unanimamaintg igl preventiv digl chint economic 2023, scu preschento;

b) unanimamaintg igl preventiv digl chint d'investiziun 2023, scu preschento e risguardond las clausulas da bloccada.

---

3. Fixaziun digl pe da taglia communal per igl onn 2023

Igl mastral infurmescha tgi an connex cun igl preventiv stoptga neir fixo mintgamai er igl pe da taglia per la taglia d'antrada e da facultad digl cumegn.

Siva dalla fusiun digl cumegn igl onn 2016 ins vegia adegna applitgia igl pe da taglia da 100% dalla taglia cantunala simpla. A fundamaint digls bungs chints annuals seia pero adegna puspe nia discuto da sbassar igl pe da taglia. Chegl cun igl argumaint dalla situaziun finanziaria solida digl cumegn. Perveia digl grond basigns d'investiziuns ins vegia dantant desistia anfignen ossa da sbassar igl pe da taglia communal.

Risguardond igls fitg bungs chints vegia la suprastanza communal decidia da proponer ossa alla radunanza communal da sbassar igl pe da taglia per la taglia d'antrada e da facultad dad actualmaintg 100% sen 90% dalla taglia cantunala simpla. Cun sbassar igl pe da taglia communal per 10% ins vegia da chintar cun radond CHF 540'000.00 pi pacas antradas, infurmescha igl mastral. Scu menziuno sot tractanda 2 seia igl preventiv 2023 gio nia calculo cun la reducziun digl pe da taglia communal intenziunada ed el demossa tuttegna en surple d'antradas. Pinavant accentuescha igl mastral tg'igl cumegn vegia anfignen ossa betg gia basigns da capital ester per finanztgier las investiziuns. Avant da piglier la decisiun vegia la suprastanza er consulto igl post da revisiun extern Curia SA ed igl Uffezi da cumegns digl cantun Grischun. Tots dus posts vegian betg fatg valeir objecziuns.

Dalla discussiun daverta profitescha en votant cun sa dumandar schi seia propi igl dretg mument da sbassar igl pe da taglia ossa an chel taimp da bleras intschertezzas. An pe da sbassar igl pe da taglia ins pudess pitost considerar da sbassar las taxas dallas ovras. Igl votant desista pero da far la proposta da mantigneir igl pe da taglia actual.

Oters votums vignan betg fatgs.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 89 cunter 9 vouchs da sbassar igl pe da taglia communal per la taglia d'antrada e da facultad per 10% e d'igl fixar per igl onn 2023 sen 90% dalla taglia cantunala simpla.

**4. Project d'investiziun «construcziun nova tgesa da scola Grava a Savognin»:
dumonda d'en credit da planisaziun da CHF 1'160'000.00**

Igl mastral infurmescha tgi gio da divers onns seia basigns da sanar e renovar la scola primara Grava a Savognin. Siva tg'ins vegia examino divers lis ins vegia sottamess la dumonda noua far la nova tgesa da scola alla radunanza communal digls 10 da matg 2021 e chella vegia sa decida per igl li existent a Grava. Alla basa da chella decisiun seia neida publitgeida ena concorrenza d'architectura per la construcziun nova dalla tgesa da scola primara Grava. Ples projects seian nias inoltros. Igl matg 2022 ins vegia tscharnia igl project victour dalla ARGE Ruch & Parner Architekten / RBA Architekten, Son Murezza, e gruenwerk1 Landschaftsarchitekten ag, Olten. Igl project victour satisfetscha digl totfatg allas preteisas d'ena tgesa da scola moderna e persistenta, daclera igl mastral. Tenor la stema da costs approximativa fatga digls architects victours, seiigl da chintar cun costs totals da circa CHF 17'500'000.00 per sbuar la tgesa da scola existenta, per la construcziun nova dalla scola primara e dalla scoletta e per las adattaziuns ve dalla sala polivalenta existenta.

I seia previa d'incumbensar la ARGE numnada soura da planisar igl project an funcziun da planisader general cun divers planisaders spezialisos e subplanisaders, anfignen tar la dumonda da biagier incl. l'elaboraziun digl preventiv da costs da +/- 10%. Chella planisaziun seia necessaria per pudeir sottametter la fegn digl 2023 agl suveran da Surses la dumonda da credit per la construcziun nova dalla tgesa da scola. Per pudeir surdar chell'incumbensa all'ARGE Ruch & Parner Architekten / RBA Architekten, Son Murezza, e gruenwerk1 Landschaftsarchitekten ag, Olten, dovrigl igl credit da planisaziun da CHF 1'160'000.00, davart igl qual la radunanza communal vegia da decider oz, daclera igl mastral.

Siva las infurmaziuns digl mastral preschainta igl architect Andreas Ruch, digl biro Architekt Ruch & Partner Architekten da Son Murezza, igl project.

Dalla discussiun daverta fon dus votants ed ena votanta adiever:

- Dumonda: vignan betg fatgs parchegios tar la scola?
- *Rasposta:* igl mastral infurmescha tgi la suprastanza vegia previa da lascher far ena garascha sutterrana sot la piazza da scola. I sa tracta pero d'en project separo digl project da scola.
- Dumonda: schi vign fatg en parcadi sutterrann sot la piazza da scola, noua è l'antrada an garascha e noua la sorteida or da garascha?
- *Rasposta:* architect Andreas Ruch infurmescha, tgi la garascha era betg integrada aint igl project da scola, vot deir l'ideia seia nascheida pir pi tard. Igl detagls seian percheigl betg anc sclarias.
- Dumonda: Pertge vign igl bietg dalla scoletta separo dalla tgesa da scola? I fiss migler da plazzar las structurass digl de aint igl bietg separo ed integrar la scoletta ainten la tgesa da scola.
- *Rasposta:* I seia grev d'integrar la scoletta ainten la tgesa da scola, i fiss prest betg pussebel da tigneir aint igl program da spazi. Ins peglia pero gugent ancunter l'intimizaziun.
- Dumonda: la radunanza communal vegia decida da far la scola segl li existent a Grava. Ossa seiigl pero da chintar cun costs supplementars considerabels. Forsa fissigl tuttegna da reponderar la dumonda digl li.
- *Rasposta:* Igl mastral consainta tg'igls costs vignan ad esser pi ots tgi previa uriundamaintg. Igl costs fissan pero er stoss pi ots tar igl li a Bursa. Ins vegia fatg ena cumparegliaziun digls costs tranter igls dus lis. Ultra da cheigl fiss igl li a Bursa er betg sto ideal ed igl taragn correspondent seia nia vandia aint igl frataimp e stetta betg ple a disposiziun. Oters lis seian

betg disponibels alla sperta. Per sminueir igl traffic anturn la scola dettigl per exaimpel er l'opziun d'introduceir ena zona d'inscunter u er da sarar igl Punt Crap agl traffic.

Oters votums vignan betg fatgs.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 95 cunter 3 vuschs da conceder igl credit da CHF 1'160'000.00 per las lavours da planisaziun an connex cun igl project d'investiziun per la construcziun nova dalla tgesa da scola Grava a Savognin.

**5. Project d'investiziun «sanaziun dalla veia communal Veia Sumvei a Tinizong»:
dumonda per en credit d'impegn da CHF 1'775'000.00**

Igl project vign preschento da Romeo Poltera, suprastant responsabel pigl sectour da construcziun. El daclera tgi la veia sezza seia mal an rap e stoptga neir sanada. Er las lengias dallas ovas tgi sa cattan sotaint dateschan gio digls onns anturn la mesadad digl davos tschentaner e caschungan lavours da reparaturas correspondentas. La sanaziun duess neir realisada an dus etappas durant igls onns 2023 e 2024. Igl costs per las lavours da sanaziun preveidas montan tenor stema da costs approximativa da +/- 25% a CHF 1'775'000.00 (veia CHF 1'145'000.00; provedimaint d'ava CHF 254'000.00; ava persa CHF 156'000.00; ovra electrica CHF 220'000.00). Igl costs approximativs per l'etappa 1 igl 2023 montan a CHF 840'000.00 e chels dall'etappa 2 igl onn 2024 a radond CHF 935'000.00. Igl suprastant precischa tgi la carascheia anfignen la fegn dalla construcziun seia betg cumpigleida ainten la stema da costs approximativa e possa neir fatga valeir.

Dalla discussiun daverta na vign betg fatg adiever.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal unanimamaintg d'approvar igl credit d'impegn da CHF 1'775'000.00 per sanar la Veia Sumvei a Tinizong. Igl madem mument vign la suprastanza incumbensada cun l'execuziun.

**6. Project d'investiziun «sanaziun veia communal Veia Caross a Savognin»:
dumonda d'en credit d'object da CHF 800'000.00**

Igl schef da departamaint digl sectour construcziun, Romeo Poltera, infurmescha davart igl project da sanar la Veia Caross a Savognin cun punctuar tgi seia absolutamaintg necessari da la renovar. Surtot las lengias dallas ovas stoptgan er neir renovadas. I seia previa da sanar la Veia Caross davent digl Stradung anfignen e cun la cruschada dalla Veia Sulada. Igl costs per las lavours preveidas montan tenor stema da costs approximativa da +/- 25% a CHF 800'000.00 (veia CHF 390'000.00; provedimaint d'ava CHF 190'000.00; ava persa CHF 50'000.00; ovra electrica CHF 170'000.00). La carascheia anfignen la fegn dalla construcziun seia betg cumpigleida ainten la stema da costs approximativa e possa neir fatga valeir, vign precis.

Dalla discussiun daverta na vign betg fatg adiever.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal unanimamaintg d'approvar igl credit d'object da CHF 800'000.00 per sanar la Veia Caross a Savognin. La suprastanza vign igl madem mument incumbensada cun l'execuziun.

---

7. Project d'investiziun «construcziun nova dalla farmada digl auto da posta a Mulegns»: dumonda per en credit d'object da CHF 700'000.00

Igl mastral daclera tg'igl cumegn seia obliia da construeir las farmadas digl auto da posta. L'anterioura farmada d'auto da posta agls Mulegns seia stada sen igl taragn digl Posthotel Löwe. Cun la renovaziun digl hotel e la realisaziun digl project da cultura planiso dalla Nova Fundaziun Origen agls Mulegns stetta igl taragn betg ple a disposiziun per la farmada d'auto da posta. Perchegl vegia igl cumegn gia da piglier a mangs l'evaluaziun per en nov li da farmada.

La nova farmada duess neir construeida alla fegn dalla vischnanca agl sid, curt siva digl parcadi existent digl Posthotel Löwe. Previa seiigl da far da tots dus mangs dalla veia ena farmada tgi corresponda naturalmaintg agls basigns da persungas cun impedimaints ed en'insla da traffic cun passadi da pedunzs per saveir traversar la veia a moda sieira, daclera igl mastral. Ins seia er an contact cun igl Uffezi federal da veias UVIAS, tgi vegia anc d'approvar igl project. Per cass tg'igl UVIAS vigna alla conclusiun tgi la farmada da posta planisada totga tar igl corp dalla veia, seiigl perfign prubabel, tg'igl UVIAS vigna a realisar igl project an sia cumpetenza e surpeglia an chel senn er igls costs, precisescha igl mastral. Chella dumonda seia pero betg anc sclareida. Considerond l'urgenza digl affar vegia la suprastanza decida da sottametter la dumonda da credit preventivamaintg alla radunanza communal per l'approvaziun. Uscheia pudess igl cumegn, an cass d'ena decisiun negativa digl UVIAS, piglier a mangs igl 2023 la realisaziun digl project. Igl credit vigna damai d'viro angal per cass tg'igl UVIAS seia betg responsabel da far la farmada da posta an atgna cumpetenza, accentuescha igl mastral.

Igl costs per realisar la nova farmada da posta vignan a montar tenor la stema da costs approximativa da +/-25% a CHF 700'000.00. La carascheia anfignen la fegn dalla construcziun seia betg cumpigleida ainten la stema da costs approximativa e possa neir fatga valeir, daclera igl mastral.

Alla suletta dumonda d'ena votanta scu tg'igls passaschiers possan traversar la veia per eir aint ed or dalla posta schi seia betg lubia da far ena strefla da pedunzs tar la farmada da posta, so igl mastral rasponder per cuntantetscha dall'interlocutoura.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 81 cunter 10 vuschs d'approvar igl credit d'object da CHF 700'000.00 per la construcziun dalla farmada digl auto da posta a Mulegns. La suprastanza vign igl madem mument incumbensada cun l'execuziun. Chegl dantant cun la resalva tgi betg igl UVIAS seia responsabel da realisar igl project sen agen chint.

---

8. Project d'investiziun «provedimaint d'ava e dismessa d'ava persa Alp Flex, Sur»: dumonda per en credit d'impegn da CHF 1'950'000.00

Igl affar vign preschento dad Adrian Ballat, suprastant responsabel per igl sector digl provediamaint d'ava e dismessa d'ava persa. El daclera tg'igls davos onns seian neidas realisadas diversas lavours d'equipaziun sen l'Alp Flex, surtot an connex cun la migliuraziun generala a Sur. Numnadamaintg seian neidas sbuadas tot las lengias agl liber digl provedimaint electric e dalla telecomunicaziun e messas ainten tera. Er tar igl provedimaint d'ava e la dismessa d'ava persa seian neidas nizigeidas sinergeias ed i seia gio nia presto lavour preliminar cun metter divers beischels da conduct aint igls corps da veia renovos.

Essend igl provedimaint d'ava e la dismessa d'ava persa sen l'Alp Flex cumpiglias aint igl plan general d'equipaziun seia igl cumegn responsabel per l'equipaziun principala. I seia previa da far en concept general tgi garantiescha igl provedimaint d'ava ed igl provedimaint d'ava da stidar fi per las culegnas da Salategnas anfignen Las Cuorts. En nov reservuar cun en volumen da 100 m³ metta a disposiziun igl volumen d'ava per stidar fi tgi seia necessari an cass d'en incendi scu er ena reserva d'ava d'adiever an cass da mancanza d'ava. Igl madem mument duessan neir dismiss igls indrezs existents digl provedimaint d'ava da beber e neir annullada la societad da provedimaint d'ava «Las Cuorts e Tgalucas», orientescha suprastant Adrian Ballat.

Per la dismessa d'ava persa seian planisadas an tot quatter sereneras pitschnas tgi rimnan e nattegian l'ava persa dallas culegnas da Salategnas anfignen Las Cuorts, cun excepziun digls

bietgs a Tgas d'Albert. Tot las immobiglias tgi totgan tiers, vegian da neir tatgedas allas dismissas d'ava persa planisadas, daclera igl suprastant responsabel.

Igl project vigna realiso an treis etappas, risguardond las curtas periodas da biagier sen l'Alp Flex e per discarger igl preventiv annual. Igl costs per las lavours preveidas montan tenor la stema da costs approximativa da +/-25% a total CHF 1'950'000.00. Igl costs vignan da prancepi repartias scu suonda: etappa 1 igl 2023 approx. CHF 800'000.00; etappa 2 igl 2024 approx. CHF 700'000.00; etappa 3 igl 2025 approx. CHF 450'000.00. Igl suprastant precisescha tgi la carascheia anfignen la fegn dalla construcziun seia betg cumpigleida ainten la stema da costs approximativa e possa neir fatga valeir.

Dalla discussiun daverta fon ena votanta ed en votant adiever:

- Dumonda: sa tractigl d'ena serenera sarada u vign l'ava persa manada giu Sur?
- *Rasposta*: suprastant Adrian Ballat precisescha tgi sa tracta d'ena serenera sarada. La glitta da serenera vigna transportada a Sur.
- Dumonda: ègl betg da chintar cun immissiuns d'odour?
- *Rasposta*: suprastant Adrian Ballat infurmescha tg'ins vigna ad ampruar da far las ventilaziuns da maniera tgi las immissiuns d'odours vignan minimadas tant scu pussebel.

Oters votums dattigl betg.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 102 cunter 3 vouchs d'approvar igl credit d'impegn da CHF 1'950'000.00 per la realisaziun digl provedimaint d'ava e la dismesa d'ava persa sen l'Alp Flex an treis etappas. La suprastanza vign a madem taimp incumbensada cun l'execuziun.

---

9. Dumonda da Stefan Demarmels per la compra dalla parcella nr. 8219, cun annullar igl contract da dretg da biagier existent pertutgont la parcella an dretg da biagier nr. 8239 ainten la zona d'industrieia Gneida a Salouf.

Romeo Poltera, igl suprastant responsabel pigls fatgs da planisaziun, infurmescha tgi Stefan Demarmels seia possessour dalla parcella an dretg da biagier nr. 8239, Gneida, a Salouf. Ossa vegia el dumando d'annullar igl contract da dretg da biagier tgi seia nia fatg igl 1989 per ena dirada da 50 onns, e da pudeir cumprar la parcella correspondententa nr. 8219.

Las cundiziuns per la vendita dallas parcellas da biagier a Salouf seian stipuladas aint igl reglamaint digl anteriour cumegn da Salouf pertutgont la vendita e la cunsigna da taragn an dretg da biagier a Davos-Clavo e La Gneida, daclera igl suprastant. Tenorchel reglamaint vigna igl prietsch da compra fixo sen 4/5 dalla valeta commerciala. Tiers chegl vignan anc igls costs dall'equipaziun da CHF 50.00/m² per ena surfatscha dad 855 m² tgi seia neida vetiers siva d'ena revisiun dalla zona d'industrieia Gneida igl 2016. I sa detta damai la suandonta calculaziun:

- per 2'140 m² (dretg da biagier uriund digl 1989) CHF 40.00/m², damai CHF 85'600.00.
- per 855 m² (surfatscha neida vetiers siva dalla revisiun) CHF 40.00/m² per la surfatscha digl taragn e CHF 50.00/m² per l'equipaziun, damai an tot CHF 90.00/m², chegl tgi dat ena somma da CHF 76'950.00.

Chegl detta en prietsch da compra total da CHF 162'550.00. Las taxas da notariat e digl register funsil, la taglia da midada da mang scu er eventuels costs da termaziun e misiraziun digl geometer digl codesch funsil paian las parteidas da contract mez e mez, infurmescha Romeo Poltera.

Ord vista dalla suprastanza communal dettignas objecziuns da consanteir alla dumonda da Stefan Demarmels d'annullar igl contract pertutgont la parcella an dretg da biagier nr. 8239 e da cumprar la parcella da taragn da biagier correspondententa nr. 8219.

Dalla discussiun daverta na vign betg fatg adiever.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal unanimamaintg da lubeir a Stefan Demarmels da cumprar la parcella nr. 8219, Gneida, a Salouf, cun ena surfatscha da

2'995 m2 per igl prietsch da CHF 162'550.00 e d'annullar igl contract da dretg da biagier respectiv pertutgont la parcella an dretg da biagier nr. 8239.

---

10. Lescha da sepultura e santieri digl cumegn da Surses

Adrian Ballat, igl suprastant responsabel per igls fatgs da santieri, daclera tgi aint igl contract da fusiun seia nia fixo tg'igl cumegn fusiuno vegia d'unifitgier schi spert scu pussebel la sia legislaziun. Anfignen tar la messa an vigour respectiva, applitgescha la suprastanza communal, scu dretg transitoric, per igl territori digls cumegns uriunds lour leschas tgi seian anc an vigour. Ena gronda part dalla legislaziun seia dantant neida unifitgeida.

Siva tgi la suprastanza communal vegia gia elaboro igl sboz dalla lescha da sepultura e santieri digl cumegn da Surses, seia chel nia preschento per infurmaziun alla radunanza communal digls 27 da zarcladour 2022. Sessour seia neida dada la pussebladad alla populaziun ed agls cumegns-baselgia da piglier posiziun pertutgont igl sboz e d'inoltrar giaveischs e propostas. Ainfer igl taimp da consultaziun concedia seian neidas inoltradas varsaquantas posiziuns. Chellas seian neidas tractadas dalla suprastanza communal e per part neidas risguardadas ainten la lescha da sepultura e santieri digl cumegn da Surses.

Igl suprastant preschainta las adattaziuns essenzialas dallas midadas tgi èn neidas fatgas e renda er attent alla pitschna adattaziun tar art. 2 tgi è necessaria, causa tgi ena part digl santieri a Tinizong e Sur totgan er agl cumegn politic. Chel fatg seia nia scuvert pir siva tgi igl sboz dalla lescha seia nia tarmess cun l'invitaziun alla radunanza communal da chesta seira. Tar l'approvaziun dalla lescha seiigl damai da risguardar chella midada, daclera suprastant Adrian Ballat.

Siva chellas expectoraziuns preschainta igl suprastant artetgel per artetgel dalla lescha cun dar la pussebladad da far dumondas.

Discussiun e propostas:

1. En votant fò la suandonta proposta per cumpletter igl art. 2 «Per adattaziuns visiblas, restructuraziuns, revocaziun da fossas, rumageda da neiv etc. stò neir dumando adegna igl consentimaint agl possessour digl santieri».

Sen chella proposta dattigl igls suandonts votums:

- Ord vista digl cumegn-baselgia Surses seia chella proposta betg giustifitgeida. Sch'igl cumegn politic ed igl cumegn-baselgia vegian adegna da decider, vigna tot fatg pi cumplitgia sainza basigns.
- En oter votant menziunescha tgi la fundaziun da baselgia Son Gira a Salouf seia sottamessa agl uestgia. Chegl muntess tg'ins vess da dumandar p.ex. er anc agl uestgia da pudeir rumager la neiv. Chegl fetscha bagn betg senn.

Alla fegn dalla discussiun renda igl mastral attent tgi aint igl art. 1 seia menziuno expressivamaintg tgi seia da tigneir chint digl character e dalla furmaziun individuala da mintga santieri, uscheia tgi la fegnameira dalla proposta seia gio risguardada.

Siva la discussiun metta igl mastral an votaziun chella proposta. Gl'amprem vign mess an votaziun art. 2 tenor la proposta dalla suprastanza. Chella proposta survign 88 vouchs. La votaziun davart la proposta digl votant survign 15 vouchs, e vala cotras scu negada.

2. Igl madem votant dumonda schi fiss betg giustifitgia da cumpletter art. 11 scu suonda: «Igl urdegns per igl transferimaint digl vaschel da mort anfignen sen santieri duess neir mess a disposiziun agls confamigliars». Uscheia seia chegl nia practitgia p.ex. a Beiva. Igl votant infurmescha dantant tg'el seia betg sieir, schi chels urdegns appartignan agl cumegn-baselgia u cumegn politic.

Rasposta mastral: El propona da betg lascher votar davart l'intimaziun digl votant, ma da menziunar aint igl protocol tgi chella midada vigna tenor pussebladad risguardada aint igl artetgel 11. Igl votant e la radunanza communal èn ancletgs cun chel proceder.

Otras propostas vignan betg fatgas.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal unanimamaintg d'approvar la lescha da sepultura e santieri digl cumegn da Surses cun la midada proponenda dalla suprastanza aint igl art. 2 e da la metter an vigour per data digl conclus.

La suprastanza stò pero anc examinar schi, e schi ea, an tge moda tg'ins viglia resp. possa risguardar l'intimaziun fatga d'en votant per cumplettar igl art. 11.

---

11. Fixar la quota per la vendita da bagnas immobigliars a persungas digl exterior per igl onn 2023

Igl mastral infurmescha tgi tenor lescha federala pertutgont igl aquist d'immobiglias antras esters (LAIE) vegian igls cumegns da fixar mintg'onn las quotas correspondentas. Pigl noss cumegn seian stadas chellas siva dalla fusiun scu suonda:

- quota per la vendita tar surbiageidas cumplettas: 100%
- objects singuls da vendaders svizzers: ea
- vendita da sagondas abitaziuns (dad esters ad esters): ea

Dalla discussiun daverta na vign betg fatg adiever.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 104 vouchs e sainza cuntervouch da mantigneir las quotas actualas er pigl onn 2023.

---

12. Diversas infurmaziuns

Igl mastral

- orientescha davart la revisiun dalla constituziun communal e renda attent alla pussebladad d'inoltrar posiziuns anfignen igls 20 da december 2022.
  - davart la recumandaziun dalla suprastanza da betg lascher eir rachetas e petardas da Silvester.
  - renda attent agl abunamaint digl sarvetsch gratuit da SMS tg'igl cumegn porscha per infurmar la populaziun ed otras persungas interessadas davart cass d'evenimaints tgi capetan an cumegn.
  - renda attent agl sarvetsch digl cumegn da pudeir neir infurmo per e-mail davart las novitads digl cumegn tgi vignan activadas sen la pagina d'internet digl cumegn.
  - orientescha davart igls termins dallas radunanzas communalas e digls cumegns d'urna digl cumegn da Surses igl onn 2023.
-

13. Varia

Or dalla radunanza na vignan fatgs nigns votums.

Igl mastral sera la radunanza communal allas 22.45 cun angraztger per la participaziun ed anveida tots agl aperitiv tgi vign purschia siva la radunanza communal, cun giavischier a tots en bung arrivo a tgesa ed en bel taimp d'advent e belas festas da Nadal.

Tinizong, igls .....

Igl mastral:

Leo Thomann

Igl actuar:

Beat Jenal